

Henk Lunstroo Jachtarchitect

Henk Lunstroo, 51 jaar, zelf al vele jaren zeilend in een houten Stavense jol, neemt in de wereld van de Nederlandse jachtarchitectuur een geheel eigen plaats in. Aan de Prins Hendrikkade in Amsterdam met uitzicht op het Oosterdok ligt zijn ruim kantoor. Tekeningen en foto's van door hem ontworpen schepen nemen alle wanden in beslag. Kasten vol met constructietekeningen en documentatiemateriaal vinden er een plaats tussen de grote tafels waaraan gewerkt wordt. Het domein van een geïnspireerd scheepsdeskundige, zeg maar gerust scheepsfanaat.

Custom design

Wie het werk van Henk Lunstroo zou willen karakteriseren heeft het niet eens zo makkelijk. Neem nou „de Waterjoffer“ het jachtje dat hij in het begin van de zestigerjaren tekende op basis van de trekschuit. Het is een poging om het karakteristieke Hollandse karakter van een platbodem – ook in een motorscheepje – een zodanige vertaling te geven dat deze beter past op onze binnenwateren.

Je zou zeggen een traditioneel ingesteld man heeft dat gedaan. Maar kijk je daarentegen naar het motorjacht dat hij onlangs voor één van de Nederlandse werven ontwierp, dan zie je moderne lijnen in een snel hedendaags concept.

Tekst: Jan Kooijman
Tekeningen: Henk Lunstroo
Foto's: Theo Kampa e.a.

Hebben die twee wel voldoende verband met elkaar, of is er een onverklaarbare tegenstelling? Het was één van de eerste vragen die in ons gesprek werden gesteld. Henk Lunstroo vindt van niet. Hij zegt, het is wel zo dat de lijnen van traditionele schepen mij

heel erg aanspreken, maar boven alles geldt voor mij dat er een goed schip met optimale vaareigenschappen tot stand moet komen. Kwaliteit gaat boven alles terwille van een zo groot mogelijke betrouwbaarheid. Hoofdzaak is dat er een evenwichtig geheel ontstaat, waarin alle details in harmonie zijn met het totaal. Zo ligt me het meest na aan het hart *dàt* ontwerp waaraan ik werk.

Ik teken zowel traditionele als moderne schepen, zeiljachten en motorjachten, waarbij ik mij beschouw als de 'vertrouwensman van de opdrachtgever, aan wiens idee ik gestalte moet geven. Meestal is het zo dat hij, als hij hier komt, al lang heeft nagedacht over het door hem gewenste schip. Zo'n klant weet, zelfs als het niet een werf betreft, maar een amateur, vaak heel wat van schepen af. Hij weet echter bovendien dat hij voor de realisering van zijn idee de hulp van een jachtontwerper nodig heeft. Gekke of onrealiseerbare wensen zijn uitzondering. Wat ik doe is het vertalen van wat de klant voor ogen staat. Waar het

op aankomt is, zoals ik al zei, dat er een goed schip tot stand komt. Daar ligt trouwens mijn onverbidlijke grens. Mijn particuliere opdrachtgevers zijn reeds ervaren watersporters. Het in overleg met hen realiseren van specifieke en gerichte eisen, die in een standaardschip niet geheel te verwelijken zijn, is het fascinerende avontuur dat je samen met hen aangaat. Ook aan de tijd van de bouw van het jacht wordt door beiden doorgaans veel plezier beleefd. Voor een goede vervulling van deze taak dient de jachtontwerper trouwens te beschikken over een ruime kennis van de diverse terreinen van het vakgebied. Het ontwerpen op zichzelf splits ik graag als volgt: de theorie van de aerodynamica en hydrodynamica, de techniek van de bouw inclusief de installaties, praktijkervaring, een goed gevoel voor lijnen enzovoort. Om mijn taak zo optimaal mogelijk te vervullen heb ik tevens een speciale studie gevolgd op het gebied van ergonomie en interieurarchitectuur.

Jachtontwerper en Jachtarchitect

Henk Lunstroo maakt een duidelijk onderscheid tussen jachtontwerper en jachtarchitect. Een jachtontwerper – dat kan ook een amateur zijn – beschikt over voldoende theoretische kennis om een jacht te tekenen, de noodzakelijke berekeningen uit te voeren en om desnoods de voor de bouw benodigde werktekeningen te verzorgen.

Een onafhankelijke jachtarchitect doet méér. Hij heeft er zijn professie van gemaakt jachten te ontwerpen voor opdrachtgevers en desgewenst alle zaken te behandelen die daarmee verband houden: het maken van een goed bestek (een vak apart!); het assisteren bij de aanbesteding c.q. de keuze van de werf; coördinatie gedurende de bouw, het volgen van de vorderingen, het constateren of de werf recht heeft op een vervaltermijn, het assisteren bij de proefvaarten, enzovoorts. Henk Lunstroo kan dit op deskundige wijze doen door de ruime jachtwerfervaring die hij heeft opgedaan op de teken-

kamer van de werf G. de Vries Lentsch en door de vele opdrachten die hij sedertdien zelfstandig heeft uitgevoerd en die hem dwingen „bij te blijven”.

Twee Schoeners

Juist op de dag van ons gesprek is er ten bewijze van Lunstroo's internationale bekendheid een klant uit Japan gearriveerd; het is de captain van het door Lunstroo ontworpen 26 meter schoenerjacht Christina.

De wens van de eigenaar gaat uit naar een groter schip, maar de Christina voldoet hem zo goed dat hij er geen afstand van wil doen. Er moet een stuk van zeven meter vijftig tussen worden gezet en het aantal masten zal van drie tot vier worden uitgebreid. Een indrukwekkende operatie. Het geeft overigens heel veel voldoening dat klanten regelmatig terugkomen.

Een veel kleiner, maar niet minder interessant schoenerjacht is de negen meter *Skoit* (schuit op z'n West-Fries), een handzaam vaartuigje dat behalve over de nodige zeewaardigheid ook beschikt over de mogelijkheid om ondiep water te exploreren. De diepgang is met opgehaald zwaard 85 centimeter. Droogvallen op het Wad is een koud kunstje. De *Skoit* is trouwens ook in een grotere afmeting

nl. de elf meter beschikbaar. Zowel de negen meter *Skoit* als de 26 meter lange Christina zijn geënt op de Amerikaanse en Engelse scheepstraditie. Het zijn schepen waarvan de lijnvoering de lezers van *Spiegel der Zeilvaart* zeker zal aanspreken. Wie zou niet in zo'n praktisch vaartuigje als de *Skoit* de Wadden en de overige kustgebieden uit onze omgeving willen verkennen. En wie zou niet in zo'n romantisch jacht als de *Christina* over de wereldzeeën willen zwerven?

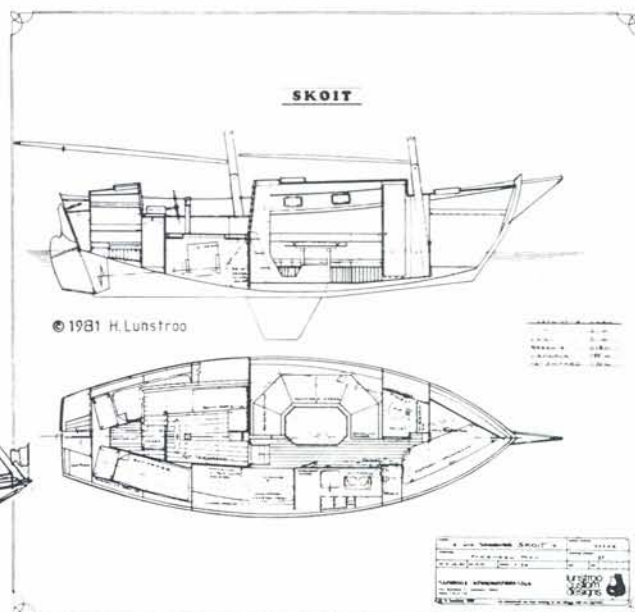
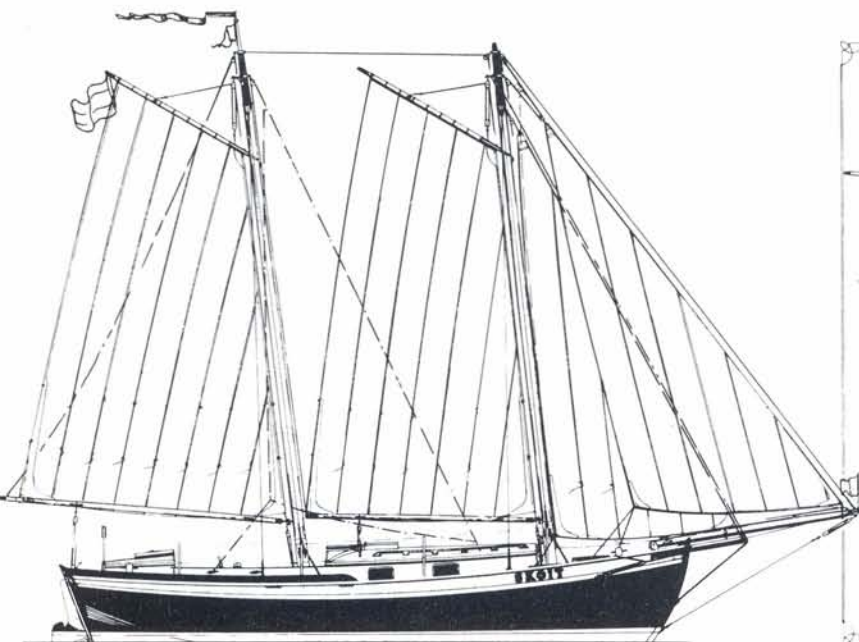

Skoit

Kotters

Uit dezelfde traditie als de schoeners stammen de kottersjachten die Lunstroo ontwierp. Schoener en kotter, ze hebben beide hun bijzondere eigenschappen en dientengevolge beide een groep van trouwe aanhangers. Waar-

door wordt hun voorkeur bepaald? Voor de leek zal dat een stuk sentiment zijn, voor de ervaren zeiler en voor de deskundige zal het gebruik waarvoor het schip moet dienen de belangrijkste factor zijn.

Als voorbeeld van een Lunstroo kotter neem ik de 10.40 meter *Gladys*. Het schip heeft een masttoetuigage, waarvan het grootzeil en de twee voorzeilen een goed evenwicht vertonen. Het jacht heeft de lange kiel die een toerzeilershart deugd zal doen. Dat geldt ook voor de ruime gangboorden en het voordek. De ontwerper heeft de mogelijkheden tot het scheppen van een comfortabel interieur goed uitgebuit. Ook dit kotterjacht is in grotere afmetingen beschikbaar. De *Gladys* en haar zusterschepen hebben al diverse transatlantische oversteken achter de rug.

Platbodems

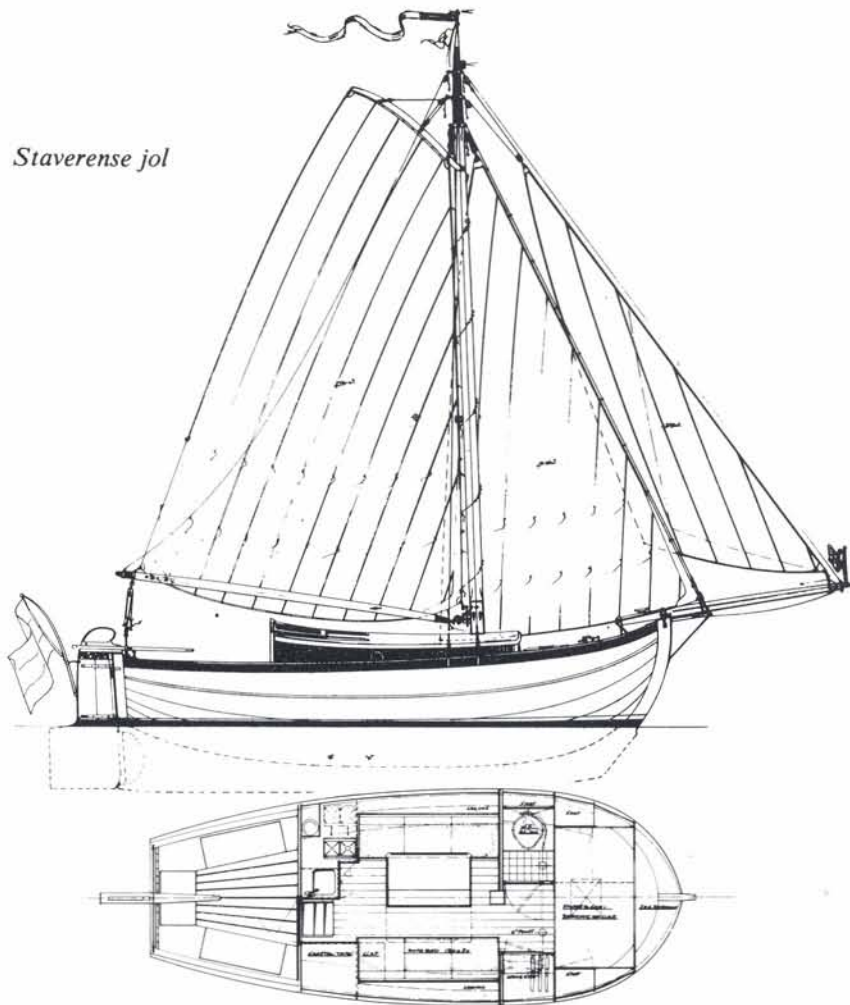
Van de buitenlandse traditionele jachten naar de Nederlandse. Zonder het moderne repertoire van Lunstroo te kort te willen doen zijn het toch zijn ronde- en platbodemschepen (wat een mondvol is dat altijd weer) die mij het meest interesseren. Vele heeft hij er ontworpen, daarbij zo nauw mogelijk aansluitend bij de oude typen: de

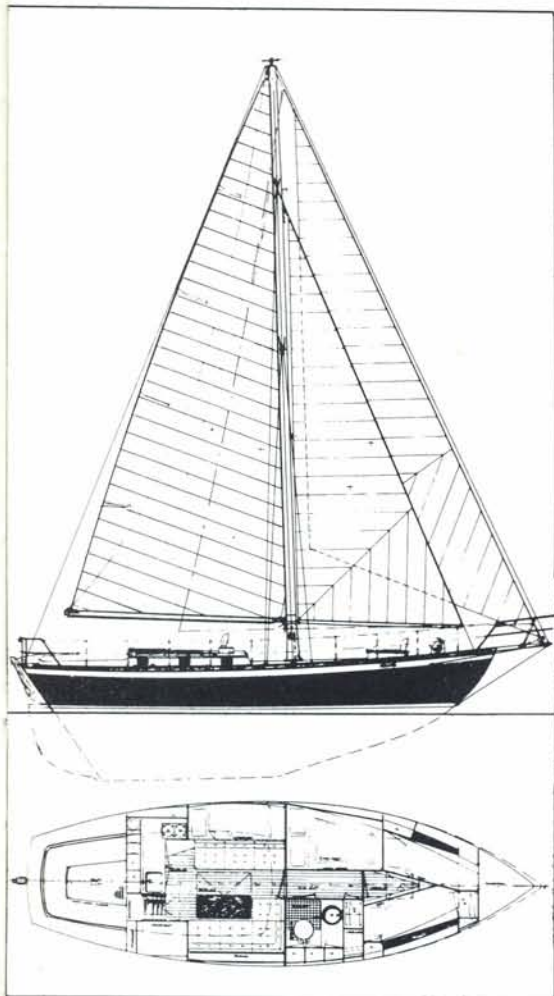
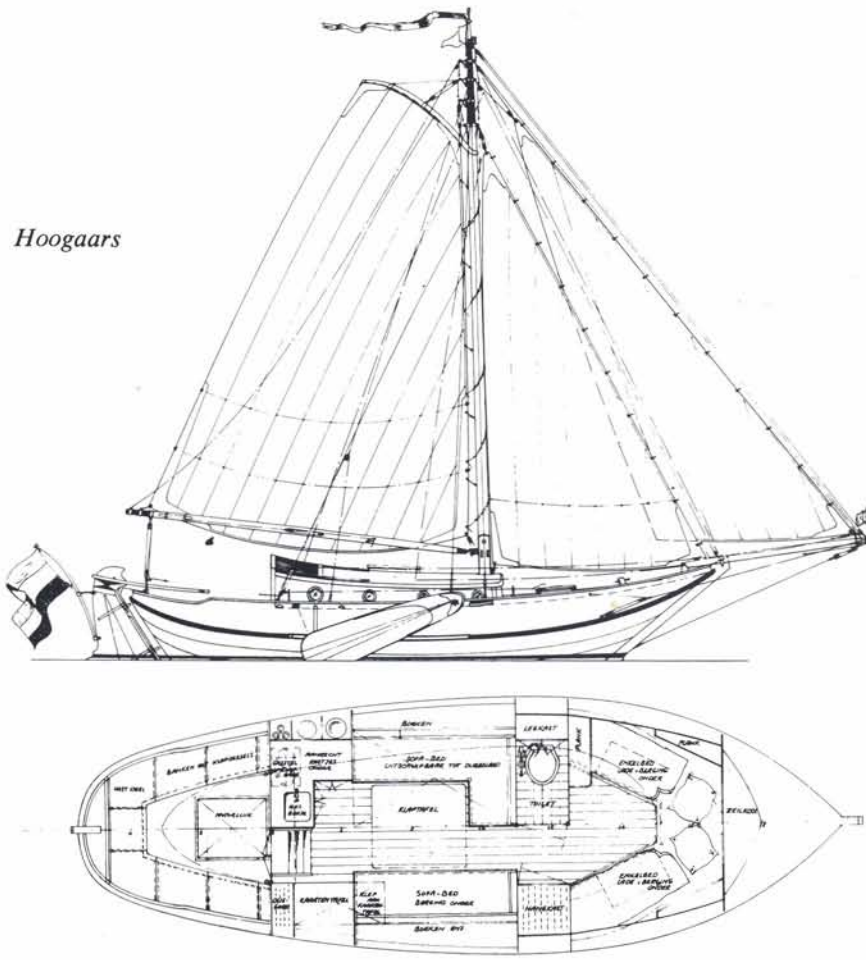
Lemsteraak, diverse bollen, de Staverse jol, de hoogaars en dergelijke. Ook fraaie verbouwingen van tjalken werden door hem in tekening gebracht en begeleid. Een tekening van de hand van Lunstroo is op zichzelf al een kunstwerk.

Zijn belangstelling voor platbodems dateert trouwens uit een hele vroege periode in zijn carrière, toen hij als jong medewerker van de *Amsterdamse Scheepswerf* onder leiding van *Gerard de Vries Lentsch* medewerkte aan de tekeningen voor de *Groene Draeck*. Heel geslaagd vind ik zijn 7.50 meter *Staverse jol* en zijn 7.50 meter *Wieringer bol*. Van de fraaie 9.25 meter hoogaars zijn er een flink aantal in de vaart.

Staverense jol

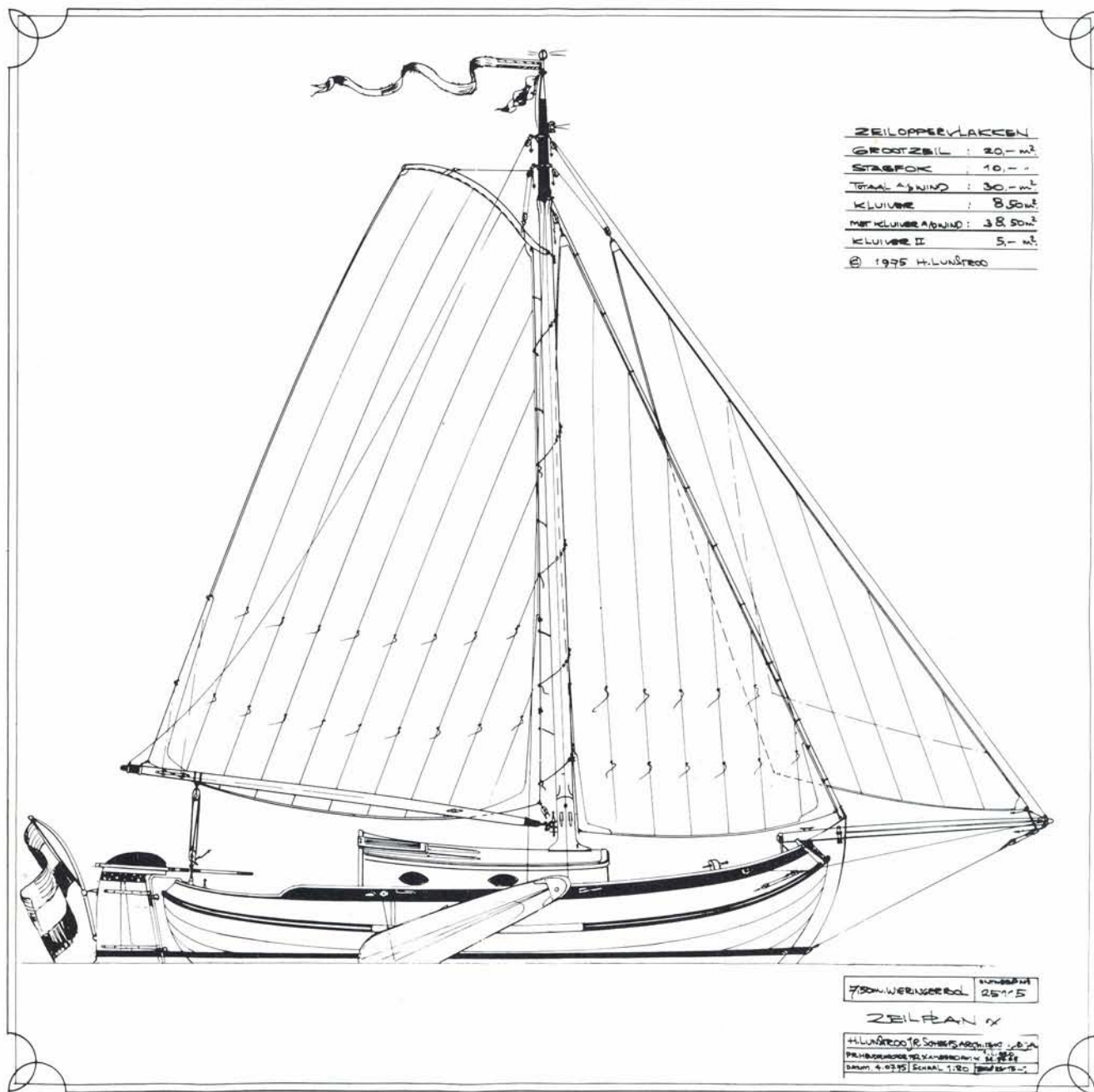

Hoogaars

Blue Water Kotter 10,40 m. Bouw Watersport Cantecleer, Fa. de Haan & Zn., Uitwellingerga.

Tijdrovend en gecompliceerd

Jachtontwerpen is een akelig tijdrovende en gecompliceerde bezigheid. Denk maar eens aan al de vakgebieden die moeten worden beheerst. Een ontwerper moet daarbovenuit beschikken over een filosofie die zijn werk bepaalt. Voor mij zegt *Henk Lunstroo*, is het zo, dat goede eigenschappen van een jacht voorop moeten staan. Dat moet worden gerealiseerd in een een-

heid van stijl. Dat betekent: geen discrepantie tussen exterieur en interieur. Ik ben nogal een Bauhaus-rationalist; je moet van buiten kunnen zien welke functie de ruimte binnen vervult. Dat geldt voor het hele concept. Daarbij staat voor mij de mens centraal; die moet zich wel bevinden op het jacht van zijn keuze. Daarom heb ik een ruime en internationale oriëntatie en heb ik de specialisatie in een bepaald soort jachten nooit gezocht. Hoogstens zou je kunnen stellen dat

mij persoonlijk de goede eigenschappen van een tijdloos toerjacht meer aanspreken dan die van een racer. Dat laatste schip mag aan de wind misschien wat sneller zijn, maar de kans is groot dat het over een paar jaar hopeloos verouderd is omdat teveel goede eigenschappen zijn opgeofferd aan de meetvoorschriften. Ik kan echter ook zeer enthousiast zijn over top-prestaties van mono- of multihulls of van zeer snelle motorboten.

Nieuwe ontwikkelingen

De ontwikkelingen in de jachtbouw zijn de laatste jaren zo snel gegaan dat het van de ontwerper heel wat vergt om daarin bij te blijven. Nieuwe ontwerpstechnieken dienen zich aan. C.A.D. – Computer Aided Design – is zo'n nieuwe techniek in opkomst. Het is een verheugende ontwikkeling waar ik druk mee bezig ben. Er worden nieuwe mogelijkheden geopend tot het optimaliseren van een ontwerp en tot verschaffen van een betere dienstverlening aan de werf, bijvoorbeeld door een veel zuiverder maatvoering van een spantenlijst en door het leveren van tekeningen van bouwspanten op ware grootte. Wel moet ik daarbij meteen zeggen dat de computer vanzelfsprekend maar een dood ding is. De ontwerper blijft de allesbepalende factor.

Nieuwe materialen vinden ingang, ook bij de bouw van traditionele jachten. Als de toepassing daarvan met zorg

gebeurt en in het ontwerp technisch verantwoord wordt uitgewerkt, behoeft het niet eens zichtbaar te zijn.

Onderhandenwerk

Wat heb je momenteel zoal onderhanden? Dat blijkt nogal gevarieerd te zijn: een dertig meter lang aluminium gaffelschoenerjacht, als derde schip voor één en dezelfde klant. Een 26 meter dubbelschroefs stalen motorjacht, eveneens voor een oude klant, voor wie ik destijds een 12.20 meter aak tekende. Het is plezierig als de mensen naar je terugkomen, dan heb je je werk blijkbaar tot tevredenheid gedaan. Verder twee stalen kitsjachten met klipperboeg van respectievelijk 14.50 en 15.50 meter en enkele motorboten, waaronder een 14 meter aluminium motorjacht. En tenslotte diverse verbouwingen, zoals de al genoemde verlenging van de Lunstroo schoener *Christina*.

Advies

Welk advies zou je aan de lezers van Spiegel willen geven? Ik doe dit werk nu al meer dan vijf en twintig jaar, sinds 1961 toen ik mij zelfstandig vestigde. Ik merk te vaak dat men op ontwerpkosten wil besparen. Dat is verkeerde zuinigheid. Laat degene die zich een jacht wil (laten) bouwen toch beseffen dat de fouten die gemaakt gaan worden de kosten van een deskundig advies verre zullen overtreffen.

